

UNIVERSUL LITERAR

Căpitanul portului Pireu cerând scuze comandantului vaporului «Impăratul Traian».(Vezi explicația

NOTELE SAPTAMANII

Insfășișit tratativele diplomatice asupra incidentului dela Pireu s'au terminat. Guvernul român a obținut deplina satisfacție; guvernul grec a cerut scuze, fapt despre care vorbim în explicația ilustrației noastre din pag. 1.

Știri din Sinaia anunță că starea sănătății M. R. Regelui este foarte bună. Suveranul face zilnic excursiuni cu automobilul prin împrejurimi și preumblări pe jos prin parc. De asemenea și starca sănătății M. S. Regina este cât se poate de satisfăcătoare. Se vorbește că M. S. Regele se va duce în luna August la Viena pentru a felicita în persoană pe împăratul Francisc Iosif, cu ocazia aniversării a 80-a a nașterii sale.

Zilele acestea va sosi la Sinaia mareșalul lord Robert, în fruntea unei misiuni pentru a anunța M. S. Regelui urcarea pe tron a regelui Angliei, George V.

Atât presa de aici, cât și cea de peste munți discută cu vioiciune declarațiunile făcute în camera ungară de contele Stefan Tisza, fostul prim ministru al Ungariei, asupra chestiunii naționalităților. Contele Tisza a declarat între altele că Românii și Maghiarii au în sud-estul Europei comunitate de interese și de aceea sunt avizați să trăiască în pace și bună armonie. El încheie îndemnând guvernul să se înțeleagă cu șefii bisericești române pentru o apropiere între Maghiari și Români.

Cea mai mare parte a ziarelor maghiare apreciază cu multă laudă acest discurs, chiar și cele din opoziție. Deputatul român naționalist dr. Stefan Pop a declarat unui ziarist ungar că va răspunde în cameră contelui Tisza, de oare-ce partidul naționalităților nu u poate să lase fără răspuns atacurile îndreptate în contra sa.

Comisiunea economică a Camerei ungare a primit convenția comercială între România și Ungaria.

După ultimele știri a izbucnit din nou revoluția în Albania de nord, de oarece turcii au executat un șef al albanezilor. La Ghilane sunt concentrați 10.000 de albanezi, astfel încât guvernul turcesc este silit să trimită în contra lor un întreg corp de armată.

Din cauza măsurilor luate de guvernul spaniol contra preoților și călugărilor s'au întrerupt relațiile diplomatice între Spania și Vatican. **Corecția.**

O mie și una de nopți

A patra călătorie a lui Sindbad
— Călătorul pe mări —

— Urmare —

Tată că într-o zi se îmbolnăvește nevasta unui vecin, prieten al meu. Alinaudul în mare supărare, i-am zis:

— „Dumnezeu să te fie pe tine viață îndelungată”, iar el mi-a răspuns:

— „Eu îți poftesc fie viață îndelungată, căci pentru mine lucrul e hotărât: căci la noi, din moși strămoși, așa e obiceiul, că acela din soți care rămâne în viață să se îngroape dimpreună cu cel ce a murit”.

În vremea aceasta se și adună neamurile și prietenii vecinului meu, ca să petreacă pe moartă. Au împodobit pe moartă și au pus-o într-un cosciug deschis. Și au pornit-o. Bărbatul mergea între cei ce o duceau. Pe un deal înalt, au ridicat o lespede mare ce acoperea gura unei fântăni și au slobozit cosciugul înăuntrul fântăni. Apoi bărbatul, de bună voie și cu el într-un cosciug, i-au pus

prietenii un vas cu apă și șapte pâni, și l'au scoborât și pe el în fântână. După aceasta au acoperit la loc fântâna cu lespede cea mare.

Nu pot spune cât m'a îngrozit fapta aceasta. Și nu m'am putut opri să nu spun Craiului:

— „Doamne, mult am umblat și multe țări am văzut și acest rar și groaznic obicei nu l'am mai văzut”. Iar Craiul mi-a răspuns: „— Ce voești, Sindbad, aceasta e lege de obște; și de va muri muerea mea întâi, și pe mine mă vor îngropa”. Și am întrebat dacă și cei străini supuși sunt legei acesteia: „— Negreșit”, imi răspunse Craiul. Așa, m'am dus scârbit acasă, și infricșat la gândul că poate muerea mea să moară mai întâi. Și de ce imi era teamă n'am scăpat. Că nevasta mea se îmbolnăvi și peste câteva zile își dete sufletul. Craiul și toți curtenii și dregătorii veniră să-mi facă cinste la îngropăciune. Rugăciunea mea către Craiul nu avu nici o ascultare; nimeni nu se milostivi cu mine. Și după ce lăsa în fântână cosciugul nevastei mele, mă puse și pe mine într'altul, și, dimpreună cu un vas cu apă și șapte pâni mă lăsa înăuntrul, și astupă gura fântăni cu lespede cea mare.

Când am ajuns în fund, imi luai de parte o dungă de lumină; și am cunoscut astfel cum stă locul acolo: era o peșteră ca de 50 de coți lungă și largă. Pluteau miazme groaznice înăuntrul peșterii, și mi se părea că aud cea de pe urmă suflare a morților ce mă înconjurau. Numai de cât m'am sculat din cosciug și m'am depărtat de locul acela. Așa, depărtându-mă, m'am așezat jos, am început să plâng și să mă jelesc. Dar la urma urmei, am dibuit din nou, de am dat de cosciug și iaș vasul cu apă și pânil. Așa am trăit câteva zile și, sfârșindu-mi-se merindele, mă pregăteam să mor. Imi așteptam astfel moartea când auzii vuet, și văzui că se ridică piatra de deasupra fântăni. Au slobozit apoi un mort cu un om viu în jos. Mortul era un bărbat. Până să lase în jos și pe muerea mortului, m'am așezat lângă cosciugul mortului, și când scoborâră pe femeie, o lovi în cap cu putere, de câteva ori, cu un os, și omorând-o cu așa neomenie. Ii luai apa și pânil. În chipul acesta mai avui cu ce trăi câteva zile. Peste câteva zile omorai pe un bărbat de fi luai merindele. Trăiam de azi pe mâine când, într-o zi, auzii un foșnet, apoi mi se păru că zăresc o umbră ce se furisă. O luai repede după umbra aceea și, în curând, zării o lumină ca o stea. M'am dus întins într'acolo, căutând să nu pierd lumina din ochi. Și, ajungând, văzui o deschizătură în stâncă, prin care deschizătură eșii afară, și mă văzui pe țărnul mării. Vă puteți închipui bucuria mea: mi se părea un vis că visam. Iar după ce m'am deșteptat din zăpăceala aceasta, am înțeles că umbra din peșteră trebuie să fi fost o jivină care obișnuia să se bage acolo, să mănânce trupurile celor morți.

Am cercetat dealul și am văzut că e între cetate și între mare, dar că din partea aceia atâta era de pieptis stâncul că nimeni nu se încumeta cu el.

Atunci m'am vârat din nou în peșteră, de am cules, de la femeile moarte, toate podoabele pe care le-am putut pipăi și culege prin întunerecul acela, și le-am scos de le-am adunat pe țărul, afară. Peste vre-o două-trei zile zării, în sfârșit, o corabie, și apropiindu-se mi-am fluturat învelitoarea turbanului meu, și am strigat din răsunet să mă auză. Corabia a trimis un câlc să mă ia. Iar celor din câlc le-am spus că o furtună m'a aruncat acolo cu mărfuri cu tot, și că aștept de trei zile pe cineva să mă scape de peire. Corăbierii mă luară numai decât, și, așa, am călătorit și am trecut pe lângă multe insule, și după ce mi-am vândut marfa pe bani buni, m'am întors acasă, milostivind pe mulți oameni săraci, căci și Dumnezeu se milostivise cu mine.

Traducere de I. Barac.
(Revăzută de Em. Gârleanu).

VORBE PENTRU COPII

de
EDMONDO DE AMICIS

Din cartea cu titlul de mai sus a marelui cunoscător și învățator al sufletelor copiilor, extragem rândurile acestea, acum, în vremea când copiii și-au sfârșit școala și se pregătesc să guste libertatea vacanțelor.

Le vor fi bine venite cuvintele acestea ale marelui cugetător italian.

Și dacă câte-o dată, pe vre-o seoaia îndepărtată de oraș sau pe vre-o cârare dela țară în jurul mahalelor, întâlnesc vre-un băiețel deșchisat care mă privește cu un surâs și caută și nu găsește cu mâna plină de cerneală corocul beretei pusă strâmb, sau vre-o fetiță desculță pe care o recunosc ca școlăriță din jumătatea de înclinare ceremioasă ce au învățat-o să facă la școală, și răscolindu-mi în minte, isbutesc a găsi numele amândurora e pentru mine o adevărată veselie. Și dacă trecând pe lângă vre-o școală, alături de un grup de școlari întârâtați, văd un pumn mic ridicat care, la apariția mea, reintră în buzunar liniștit cu aerul de a nu fi eșit cu intenție rea, și grupul se împărtășie, și micul amenințat sborâră, îndreptându-mi de departe o privire, eu bine-cuvintez ziua în care pentru întâia oară am pus piciorul într-o școală. Și dacă în vre-o dimineață, în primele zile ale lui Iulie, trecând prin fața vre-unei școli pe la amiază, imi aleargă înainte un copil, apoi două, apoi zece, și în sfârșit o clasă întreagă, toți agitați, ca să-mi spună că și-au făcut lecția de examen și să-mi arate caetele și să-mi povestească toți la o dată îndoelile și grijile lor și toate micile evenimente din dimineața lor de luptă, sunt mulțumit ca de un mare noroc. Plăcerea ce simt văzând în jurul meu toate acele capete blonde, caetele acele deschise, ochii aceia întrebători și apoi fețele acele surzătoare la asigurările fericite și la urările cu care încerc să le răsplătesc ostelile și apoi tot stolul acela care vine după mine și alături și-mi aleargă înainte până acasă, povestind și întrebând mereu cu curiozitate senor al unui stol de păcărele... nu, dragi copii, nu e candidatul învingător care să simtă o asemenea plăcere în mijlocul mulțimei de alegători ai săi care l'acclamă.

Și câte alte satisfacții nu vă dătoresc! Vă puteți gândi în atâția ani pe câți din voi am cunoscut; câți mi-au rămas întipăriți în minte, cari din când în când, unul după altul, reinviază, și-mi trec pe dinainte câte-o dată ca o lungă procesiune, adresându-mi toți câte un surâs bun, ca unui vechi dascăl al lor. Câte căpșoare crește ca niște mici arabi, și păruri lungi de micii Sfinți Ioan, câte fețe de copii și de copile de o bunătate și grație ingerească, și botișoare de drăcușori neîmblânziți, și frunți și ochi schimbători de cumințenie timpurie, și fețișoare bolnăvicioase și melancolice, și fețe ce se sparg de sănătate, și chipuri mici ciudat de comice, de le revăd încă gura pururi răzătoare, care încă nu schimbaseră dinții din față. Pe unii am continuat să-i revăd, dintr'un an într'altul, în fiecare an mai nați cu câte patru degete, urmându-și drumul din școlile primare la cele tehnice sau la gimnaziul și licee; pe alții i-am pierdut din ochi pentru multă vreme, și apoi i-am recunoscut cu toate mustăcioarele de curând căpătate, în birouri și prăvălii; mai mult de-o școlăriță, care mi-a spus poezia pe banca școlii o recunosc la brațul bărbatului ei, cu o copiliță de mână, care imi va spune poate aceiași poezie peste câțiva ani. Și pe unul mi-l amintesc de a l'fi văzut într-o zi disperat pentru că l' colicisera pâlă-

ruța; altuia mi se pare că l' aud vocea de greer, cu un defect de pronunțare; despre acesta imi amintesc un exercițiu de compoziție care era tot o singură perioadă, lăsată nesfârșită; acelaia îi revăd eleganta hăinuță albă, călcată frumos, pe care el își ștergea vesel condeul și degetele; și altora un fapt drăgut, un răspuns îndrăzneț, o mică glumă, o absență dela școală pentru strengării. Și imi face atâta plăcere revăzându-l, chiar dacă nu mă recunosc! Pentru că pentru mine ei încă au cu toții ceva copilăresc, și imi pare că o legătură mă leagă de ei, și din toată inima, înțorcându-mă să-i privesc după ce au trecut, le uraz tuturor să fie fericiți, ca atunci când i-am cursoat la școală și să iubească într-o zi pe tovarășii copilașilor lor, după cum eu am iubit pe tovarășii celor ai mei.

DIN POPOP

BUSUIOC

(Poveste)

— Urmare și sfârșit —

Răgălie încăleacă pe el și plecă la țarg, unde, haid' că se întâlnește cu zmeul care văzând așa cal minunat, zise:

— Ce ceî pe el?

— Ce să cer, să-mi dai o sabie, că știu că ai multe; să-mi dai pe-a de pe lângă tine, că tot este ca veche...

— Și cincizeci de cai ca ăsta să-mi dai pe ea și n'o dau și nici odată cu capul...

Când zmeul se depărtă, Busuioc întrebă pe frate-său:

— Dacă n'ai bani, tu dă-mă se pe bani.

— Și strigă pe zmeu:

— Haid' vino...

Zmeul îi dete pe cal cinci oca de aur.

Luă calul și plecă acasă.

Busuioc îi mai spusese lui frate-său:

— Când vei primi carte să vii cu numă...

A șezut Busuioc trei ani de zile prefăcut în cal, la zmeu; iar după trei ani, zmeul prinse de veste că este Busuioc, fiindcă pe unde mergea, numai Busuioc creștea. Iar slujnica care îngrijea de el, nu mai putea să-i pitule creșterea. Ea îi spuse:

— E, Busuioc, zmeul a prins de veste și are să te taie...

— Ascultă, un bine fă-mi; când zmeul o veni să mă taie, tu să vii lângă mine, să mă bați pe cap și să zici:

„— Calule, căluțule, bine mi te a-ddăpam, bine mi te îngrăunțam și să-mi rupi trei peri din frunte și să-i arunci în curte...”

Napucă să isprăvească vorba și veni zmeul cu sabia în mână. Ea zise:

„— Calule, căluțule, bine mi te a-ddăpam, bine mi te îngrăunțam și acum pe tine te taie”—și-i rupse trei peri din frunte și-i aruncă în curte.

Zmeul îl tăia în bucăți și-l aruncă în curte.

Dimineața când se sculară, văzu împărăteasa un nuc în bătaură și în el un cuc tot cânta: „—Cu-cu! Cu-cu!...” Impărăteasa zise:

— Cine mi-ar prinde mie cucul ăsta?

Cucul cânta: „—Cu-cu! Cu-cu!...” Tot ea își răspunse:

— Numai Busuioc mi l-ar prinde!.

Dar zmeul zise:

— Da ce, eu nu ți l-aș putea prinde!....

Cucul tot cânta: „—Cu-cu! Cu-cu!...”

— Prinde-mi-l!

Și zmeul se urcă în nuc. Cucul tot cânta: „—Cu-cu! Cu-cu!...” El se căsnea să-l prindă și nu putea, că ba se incurca în kaine, ba în crăci, ba în sabie, și cura apa de pe el... și oare... Că cucul tot din creacă în creacă să-rea cântând mereu: „—Cu-cu! Cu-

cul." Parcă îi făcea în necaz.... Impărăteasa l-a văzut așa muncindu-se și i-a zis:

— Dă-te jos și lapadă hainele ca să-ți fie mai ușor...

Iar cucul când a auzit așa, cânta de se îndoia nukul. „Cu-cul! Cu-cul!”

El nu mai putu să alerge prin nuc se dele jos și se desbracă, și peste haine, puse sabia și apoi se sui iar în nuc. Cucul cum îl văzu, atât îi fu, se repezi la sabia și zise:

— O! vârf, săbioara mea, să nu lași pe nime în curte, decât slujnicul!”

După ce se scapă de toți, trimise după muma-sa.

Când veni, ea îi spuse:

— Hei, maică, ai mai avut un frate ce-a plecat după tine și nu s'a mai întors... Era botezat și el tot de D-zeu și Sf. Petre și-i puseseră numele: Răgălie.

Busuioac îi spuse:

— Il știu, el m'a scos din mare, și prefăcându-mă în cal, m'a vândut zmeului ca să-mi ia sabia, și-a plecat acasă; să poate să nu fi venit?... Cătețul începu să urle. Muma-sa pricepu și îi spuse lui Busuioac:

— Uite, tot așa urla cătețușul și când erai tu mort....

Intr'adevăr că Răgălie plecaseră acasă; dar mergând prin pustietăți, a dat printr'un sat unde a văzut toate casele cernite.... Când se uită mai în spre mijlocul satului în partea dreaptă, văzu o fată îmbrăcată numai în aur și plângea, plângea, înaintea unei fântâni, de usca lemnelor... Se apropie de ea și o întrebă că de ce plânge?

Ea:

— Fugi băiete de aci, nu mai sta, că-mi pare rău de tine, că eu s'ă dăruită să mă mănânce un șarpe, fugi, să nu te mănânce și pe tine...

Iar el zâmbind de râs, zise:

— Las' să mă mănânce!...

De odată se auzi un urlet:

— Mulțumesc Impărate că pentru o pradă mi-ai dat două!”

Când să se apropie șarpele de fântână, văzu pe Răgălie și zise:

— Dă-te la o parte Răgălie, ca să mănânce fata Impăratului, că mi-e dăruită mie....

Răgălie îi dete o măciucă în cap de secă. Apoi cercă să plece; dar fata nu-l lăsă, îl luă de mână și-l duse la împărat unde și făcură nuntă....

După vre-o câțva timp, vru să plece pe la frate-său Busuioac, să vadă ce i-a făcut zmeul, l-a omorât, ori nu. Și plecă.

Intrând într'o pădure, dete peste un palat de sticlă, în care locuia nouă zmei. Se și apucă de ei și omoră opt. Cel mai mic îi căzu în genunchi și i se rugă să-l ierte că se face frate cu el. Și l-a iertat.

Sezu trei săptămâni în castel și într'o zi plecă la vânătoare.

Zmeul îndrăgindu-se de nevasta lui Răgălie, se și vorbi cu ea ca să-i puie capul.

— Tu să te faci adormit și eu mă fac că mă joc cu el până îl voi lega de degete cu mătasă.

— Bine, așa să facem!

Când veni dela vânătoare, ea începu a se juca cu el până îi legă degetele încheiate.

Zmeul sări și-i tăia capul, apoi îl aruncă într'o ladă și-l îngropă.

Când Busuioac auzi pe muma-sa că frate-său n'a venit acasă, plecă după el. Cătețul mergea înainte, Busuioac îi mergea pe urmă.

Ajunzând la palatul de sticlă, cătețușul nu intră în curte, merse pe lângă ea, până unde era Răgălie îngropat. Busuioac zise:

— Aici trebuie să fie îngropat frate-meu!...

Sădând pământul la o parte, văzu lada. O scoase, o sparse și văzu pe Răgălie cu capul tăiat.... Îi puise capul la loc, dete de trei ori cu sabia peste el și Răgălie sări drept în picioare.

— O, da mult mai dormi!

— Mult mai dormi frate-meu,

GALERIA FIGURILOR CONTIMPORANE

D-1 AL. CIURCU

Unul din vechea gardă a ziaristilor cari înțelegeau că darul de a scrie e bine-cuvântare de Dumnezeu pentru luminarea altora, străduindu-se fără o-dihnă pentru o idee, pentru o credință.

Dăscălit și înfiripat la școala mare-lui ziarist Costache Rosetti, la «Românul», d. Al. Ciurcu a înțeles de atunci că presa este și trebuie să fie pentru adevărul ziarist și catedră și apostolat. Și spre țintirea asta d-nu Ciurcu și-a luat tovarășe de preț și sinceritate, și dragostea nespusă de meșteșug. Așa a fost că nici când omul politic Ciurcu n'a desmintit și nici n'a alterat pe ziaristul Ciurcu, și așa a fost că în toată variata d-sale activitate noi am văzut, și ne-a fost drag să vedem, tot pe ziaristul Ciurcu.

Când a înființat cu Gally «l'Indépendance Roumaine», când a fost, bucată bună de vreme, la «Timpul», director, d. Al. Ciurcu era pe de-antregul, zi cu zi, ziarist; dar și când a fost deputat sau prim-ajutor de primar al Capitalei, d. Ciurcu a fost al nostru. În Parlament, ca președinte al «Sindicatului ziaristilor», d-sa a dus luptă coronată de succes pentru recunoașterea sindicatului de persoană morală și juridică, iar ca ajutor de primar a stărnit să avem și noi... «domiciliu».

Modestul scriitor al acestor rinduri a avut puțină, timp de șase ani la «Timpul», să înțeleagă cum râvnea să fie și câtă cinstire dădea d. Ciurcu indeletnicirii acesteia a presei, printre fruntașii căreia se număra și se număra, și cum în rolul său de director pricepea să îndemne la nuntă cu drag, făcând din fie-care colaborator un amic.

mult, poate somnul veșniciei, dacă nu dam și eu peste tine....

Îi povesti apoi cum a fost tăiat.

Răgălie îi zise:

— Hai să-l omorăm și noi pe el!

— Haideți!...

Când intrară în curtea palatului, îi găsiră pe amândoi. Îi legară cot la cot, făcură un foc unde îi aruncară și priviră până se prefăcură în cenușă, umplură câte un sac, încălecară pe cai și o spulberară pe câmp, zicând:

— „Să răsară numai spinii și ciulinii și cuț i-o da în picioare, numai să injure și să dea dracu!”

Se duseră apoi la muma lor, se căsătoriră și făcură o nuntă mare.

Dar e greu într'o ușoară schiță de portret să vorbești de activitatea d-lui Ciurcu pe toate țărâmurile.

Ca român, d. Ciurcu a învățat să fie român și de la tatăl d-sale, N. Ciurcu, care, în mișcarea de la 1848 din Ardeal, acolo unde frământările pentru neam dau eroi, a jucat un rol de seamă. De altfel, pentru naționalizmul său, fiind acuzat că a răspândit în Ardeal niște manifeste revoluționare, a și fost expulzat din țară.

Ca agricultor, d. Ciurcu a pus nespusă râvnă spre a îndruma și pe ai noștri pe calea culturilor sistematice. Pentru aceasta a scris multe broșuri și, având și pulința, a și pus în practică lucrul. Fermă d-sale de la Gopăcenii este model de pricepere, exemplu de hărnicie. D-sa a experimentat acolo toate soiurile de porumb existente și numeroase feluri de plante pe cari mulți nu îndrăzneau să le cultive.

Așa cum îl știm și îl prețuim, d. Ciurcu e un om dintr'o bucată și, pentru noi ziaristii cari ni-l revendicăm, e o figură de deosebită cinstire.

«Universul», care prin felul lui de a fi și a se conduce, a știut să capete iubirea tuturor, se bucură și de simpatia d-lui Ciurcu care din când în când își oferă grațioasa sa colaborare pe care cititorii noștri, suntem siguri, o gustă.

Iar acum, ca un omagiu ce vrem să-l aducem, «Universul Literar» îi publică aci, în această a sa «Galerie a figurilor contemporane», portretul.

C. Cosco.

mare, că nici cu mintea nu-ți poți închipui!...

...Și la nuntă am fost și eu și beam, și beam, că de mâncat, știți, vorba cântecului: „mâncarea ca mâncarea, băutura e unde e!...”

...Și poate d'ăia trăesc eu și astăzi, unde am mâncat la nunta lor; bag samă să vă spu și dumneavoastră întâmplări de pe atunci!...

(Mi-a povestit-o soldatul Giucdi V. Ion din reg. 31 Calafat, de loc din com. Strehaiia, jud. Mehedintz).

Nic. I. Dumitrescu

GÂNTECE

— de Al. Petöfi —

I

Sărmanul om! locul nu-și află
Pe-al vieții drum tot alergând.
— Naainte, înapoi, — norocul
Cu 'nfiorare tot cătând.

Zadarnic cași, om fără minte,
Al tău noroc pe-acest pământ.
Nu e 'napoi, nici înainte,
Ci e sub tiaz, în mormânt

II

Soarele prea dogorește,
Grăul este copt acum,
Măine o să 'ncep cositul
Să mi-l strâng tot de pe drum.

La fel dragostea-mă se coace,
— Prea-i aprins sufletul meu, —
Fii tu, dulcea mea iubită,
Fii doar tu cogașul meu.

III

La 'nceput fusei actor,
Și 'n primul rol s'a întâmplat
C'a trebuit să răs pe scena
Pe care 'ntâr am fost jucat.

Și-am răs cu-atâr de mare poftă,
Adânc din piept, în jocul meu:
Parcă știam că Arta este
Izvor de lacrimi tot mereu.

Gr. I. Brănișteanu

LICARIRI ALBASTRE

de

MAXIM GORKI

— Urmare —

El, răsând batjocoritor, s'a dus unde i-a plăcut. La o fată frumoasă care se uitase neclintit la dânsul și a îmbrățișat-o. Ea însă, fiica unuia dintre bătrânii, care îl condamnaseră, l'a respins. Dar el cu o lovitură a culcat-o la pământ și pe urmă a pus piciorul pe pieptul ei încât sângele îi țâșni pe gură. Fata s'a scurcolit ca un șarpe și a murit.

Toți cei de față împietriseră de spaimă, căci pentru prima oară fusese omorâtă așa o fată. Au stat multă vreme, uitându-se la ochii sticloși și gura plină de sânge a moartei și la acela care se oprise, unul împotriva tuturor, lângă victima sa. El nu-și plecă privirea mândră și părea că provoacă osândă fetei lui. După aceea l-au legat și l-au lăsat așa, căci le părea prea simplu de a-l omorâ îndată. Nu i-ar fi multumit pe dânsii și n'ar fi fost destul de înjositor pentru un așa criminal!...

Noaptea plină de svonuri tainice se adânci tot mai mult. Șueratul șoarecilor de câmp suna a jale, greierii cântau prin vie. Frunzele șopteau între dânsule, iar luna plină care odinioară părea însângerată, pâlise, depărtându-se de pământul nostru, și împrăștiată o negură viorie prin stepă.

Și s'au strâns bătrânii la sfat ca să găsească o osândă pentru ispășirea unei crime așa de mare. Unul propuse să se lege patru cai de membrele criminalului și să-l rupă în bucăți, dar asta le părea prea puțin; toți să-și arunce săgețile asupra lui, dar și asta fu respins; să-l ardă de viu, dar fumul rugului i-ar fi împiedicat de a-și vedea chinurile. Multe torturi fură propuse, dar nu era o moarte care să fi plăcut tuturor. Mama criminalului ședea în genunchi înaintea lor, negăsind în disperarea ei nici cuvinte ca să implorare iertare.

Mult chibzuită ei până le zise un înțelept:

— Să-l întrebăm pentru ce a făcut-o.

Și l-au întreat. Dar el le-a răspuns:

— Desfaceți-mi legăturile, căci încătușat n'am să vorbesc cu voi.

I-au desfăcut legăturile și el i-a întreat:

— Acuma, ce vreți de la mine?

Parcă tot ar fi fost rebii lui, așa i-a încrebat.

— Ai auzit dorința noastră, zise înțeleptul.

Și de ce să vă explic faptele mele?

— Ca să le pricepem. Măi trufașie, ascultă-ne; de murit, tot ai să mori, fă-ne deci să înțelegem și noi ceea ce ai făcut. Noi rămânem în viață și ni-e folositor să ne înmulțim cunoștințele.

— Bine, am să v'o spun, cu toate că nici eu nu-mi dau bine socoteala de ceea ce s'a întâmplat. Mie îmi pare că am omorât-o fiindcă m'a respins. Și voiam s'o am.

— Dar ea doară nu era a ta, îi răspunse înțeleptul.

— Parcă voi întrebuințați numai ceea ce e al vostru? Eu văd că fiecare om n'are decât glas, mâini și picioare. Și cu toate acestea voi stăpâniți femeii, vite, pământuri și multe altele.

Bătrânii i-au răspuns că omul plătește pentru tot ce ia cu sine însuși. Cu mintea și puterea, cu libertatea și cu viața sa.

— Dar, înțelegeți că eu nu vreau să dau nimic, vreau ca toate calitățile cu care sunt înzestrat, să-mi rămână numai mie.

Multă vreme au vorbit cu dânsul și în cele din urmă au aflat, din răspunsurile sale, că el se credea cel mai mare om din lume și nu voia să recunoască nimic pe lângă dânsul. Când au înțeles ei acest lucru s'au îngrozit de singurătatea căreia se dedicase el. Nu voia să știe nici de neam, nici de mamă, nici de fapte mari sau de femei...

Dinspre mal se auzi râsul vesel al unei fete. Cineva cânta cu glas limpede. Din când în când alții îl însoțeau. Un mănunchiu de glasuri râsuna prin noapte, rătăcindu-se câteodată prin boarea lină parcă le-ar fi prins cineva și le-ar fi ascuns.

După ce bătrânii au aflat că fiul vulturului nu recunoaște nici o ființă superioară, iar au început să se sfătuiască asupra osândeii sale. Dar sfatul lor nu dură mult decât un înțelept se ridică spunând:

— Stați! știți o pedeapsă, o pedeapsă îngrozitoare. Voi nici într-o mie de ani n'o să descoperiți una așa. Osânda stă chiar în firea lui, lăsați-l să fie liber, numai așa are să-și ispășească crima.

Și se întâmplă un lucru ne mai auzit. Tufele răsunau din cerul senin. Astfel puterile naturii aprobați cuvintele înțeleptului. Toți s'au împărășiat, închinându-se.

Dar el, flăcăul — care de pe acuma purta numele de Larra, ceea ce va să zică: gonitul, lepădatul — a răs batjocoritor în urma oamenilor și a rămas liber, ca și tatăl său. Însă tatăl său a fost regele păsărilor pe când Larra nu era decât un biet om. Și a trăit liber ca o pasăre. Venea câteodată în apropierea oamenilor și răpea fecioare, fura vite, lua tot ce îi plăcea. Oamenii trăgeau cu săgeți într'insul, dar ele nu puteau pătrunde trupul lui Larra, asupra căruia, invizibil ochiului omenesc, plutea vâ-lul pedepsei supreme.

El era dibaciu, fioros, puternic și crunt. Nici odată nu se întâlnise față în față cu un om. Îl puteai vedea numai din depărtare. Și oricine îl vedea putea să-i trimeată atâtea săgeți cât îi plăcea. Multă vreme a ocilit el lumea, trăind singuratic; zeci de ani au trecut așa. Dar un om nu poate duce o viață întreagă în acelaș fel, nu poate gusta numai plăceri, căci plăcerile, cu timpul, pierd din valoarea lor și omul dorește, trebuie să îndure și suferințe. Așa, a venit el odată în apropierea oamenilor și când ei s'au repezit asupra lui a stat locului, arătându-le că nu vrea să se apere. Dar unul îl ghicise și a strigat:

— Nu-l atingeți, el vrea să moară. Și toți s'au oprit, nevoind să ușureze soarta aceluia care le făcuse atâtă rău.

(Va urma).

Traducere de I. V. Hîșeșteanu

VIATA 'N GLUMĂ

Căprioara judecătorului

Niculae Negură, de meserie un biet tăietor de lemne în pădure, era cunoscut în tot ținutul, că îi plăcea să vâneze căprioare, ceea ce nu era permis de lege. Dar deși pădurarii se încercau necontenit să-l prindă odată cu mâța în sac, sau mai bine cu o căprioară, ei nu reușiseră încă.

Iată că veni în plasă un nou judecător care, auzind de vestitul hoț de căprioare, își propuse îndată să-l prindă în flagrant delict. Era sigur că prin aceasta se va recomanda mult în ochii superiorilor săi, și mai ales în al boerului proprietarul munților.

D. judecător era om cu minte, cu tact. El își făcu un plan foarte isteț și luă pe Negură pe de departe ca să nu înțeleagă. Unde îl întâlnea se purta cu el foarte cum se cade. „Ce mai faci, Niculae? Mai vino pe la mine, când n'ai de lucru, că la mine, găsești totdeauna câte ceva în curte și nu oleci cu mâna goală...”

Și astfel Niculae se ducea la d. judecător, îi tăia lemne, rânea grajdul său făcea alte treburi prin curte, și era bine plătit.

Într-o zi se întâlniră în pădure ca din întâmplare și din vorbă în vorbă, judecătorul pomeni, — tot ca din întâmplare, — de oamenii cari împușcă căprioare în contra legii. Dar judecătorul nu se arătă supărat, ba din contra zise că „doar nu pierd lumea dacă împușcă cineva o căprioară”.

Într-o altă zi judecătorul zise către Niculae Negură:

„Măi Niculae, știi tu ceva?”

Poimăine vin la mine mai mulți boeri, cărora le place să mănânce și să bea bine. Nar fi rău să le dau o friptură de căprioară, la care de bună seamă că nu se așteaptă; le-aș face o mare plăcere, zău așa! Tu mă înțelegi... Șapoi să știi că nu'ți va părea rău”.

Zicând acestea judecătorul șiret clipi din ochi.

Niculae Negură se scărpină în cap și răspunse: „Prea bine, d-le judecător; voiți îngrijii eu!”

Judecătorul își urmă drumul și murmură zâmbind de bucurie: „Așteaptă numai, băiete! de astă dată am pus ghiara pe tine”.

În noaptea următoare Niculae Negură bătu la fereastra judecătorului, care se deșteptă din somn, deschise fereastra și luă o căprioară frumoasă din mâinile lui Niculae, care zise numai: „Noapte bună!” și, plecă.

„Bravo! L'am prins! Ce mirare o să fie pe lume!” murmură judecătorul, apoi se culcă din nou.

A doua zi Niculae Negură fu chemat la judecătorie, unde găsi pe judecător și un scriitor, iar în camera de alături se vedeau fețele înveselite ale pădurarilor, veniți să audă condamnarea lui Niculae. Pe masă era întins *corpus delicti*.

— Niculae Negură, — aceasta e căprioara pe care mi-ai adus-o azi noapte? Nu e așa?

— Nu știu, donle judecător.

— Cum nu știi?

— Toate căprioarele seamănă una cu alta donle judecător.

— Dar n'ai adus-o la mine azi noapte, la 12 ceasuri?

— Era cam pe la unu după miezul nopții, donle judecător.

— Ei! asta e lucru secundar... Așa dar tu ai adus căprioara.

— Da.

— Recunoști tot odată că tu ai împușcat-o călcând legea?

— Impușcat? Ferească Dumnezeu, donle judecător.

— Cum? Indrăznești să mai tăgăduiești în fața acestei dovezi?

— Am și eu o dovadă, — răspunse Niculae zâmbind.

— Ce dovadă, hai?

— Ici în chimir, donle judecător.

— Ia vezi că aici nu e loc de glumă, băete.

— Doamne ferește! Iată dovada, donle judecător.

Niculae Negură scoase din chimir o hârtie mototolită, o netezi pe genunchi și o întinse judecătorului.

Acesta începu să citească tare la început dar apoi vocea i se slăbi din ce în ce mai mult:

T. Jiu, 15 Nov. 1892.

„Magazin de vânatari, Ioan Stănescu și fiu.

„Astăzi am trimis căprioara comandată de onor. judecător de ocol, d. Irimie Mintescu, în greutate de 21 kilograme și prețuind 30 franci”.

— Acum pot pleca, donle judecător; — voi veni altă dată după bacșis — zise Niculae zâmbind.

— Ce pungaș!

Nu se știe, dacă don judecător a mâncat cu poftă friptura de căprioară.

RĂZBUNARE

De și-a ncolțit în suflet v'un dor de răzbunare.

la seama:

Ti'l ascunde

Cum și-ai ascunde visul

Cel mai frumos din lume.

Și-orî care-ar fi trimisul

Indemnului de pace,

Primește-l;

Dar fi tare.

Cu clipa care vine

Tu nu'ți cunoști nici scrisul

Nici vrerea, ce te-o paște;

Urgia lege n'are

Și chinul stă la pândă:

Și ști,

Că nu arare

De-un zâmbet poți să-ți sfarămi

Și vraja și abisul.

Deci,

Fă străjerul vrednic,

Ne nduplecă,

Și-o clipă

Tu să nu uiți că vara, când

raza-i mai ferbinve,

Și volbura furtunii mai aprig se

înfiripă.

Iar dacă-ți simți vrăjmașul că-ți gata,

Nu te-abate.

Ia-ți arma

Și lozincă purtându-te nainte,

Lovește-l drept în față,

Nu ca un laș la spate!

P. Dănescu

PROVERBE

Nu vorbi acolo unde nu sunt urechi.

Când vrea să piardă D-zeu pe om, îi ia întâi mințile.

Cine și pierde credința nu mai are ce pierde.

Lupii se ceartă, pe unde vin, pentru dobitoc strein.

Ursul când n'are demăncare își mușcă din labe.

Orî că'i tunsă, orî că'i rasă, unde-o eși să iasă.

RĂSUL DONNEI CONCHA

— Legendă spaniolă de Yansen —

O seară de Spania înainte de asfințitul soarelui. Îndărătul culmilor albastre ale munților Crevillente totul se afla în văpaia roșiatică a serii, toate florile răspândesc un parfum îmbătător, clopotele tuturor bisericilor răsună. În biserică „Maria de la Conception”, răsună duios orga și multe voci rostesc Ave Maria.

Din biserică pătrunde fumul albastru al tămăiei, care se amestecă cu parfumul trandafirilor și al leandrilor. Pace de seară?

Dă, însă când dispăre ziua, după ce ușile bisericilor se închid și când se aprind candelile înaintea icoanei

de Dumnezeu! binecuvîntată Maica Domnului, atunci pacea dispăre, atât aici în vale între grădinile de trandafiri și vii, cât și acolo sus pe munți; căci acolo unde înguste poteci de munte șerpuesc pe lângă prăpăstii adânci, acolo unde forfotă lupii și alte animale sălbatice, acolo haiducește Don Horqueta, handitul sălbatic, mândrul contrabandist, care multor jandarmi le-a scurtat firul vieții. Dar asta s'a întâmplat din vina jandarmilor, căci de ce l'au urmărit, ce aveau cu el?

Ce era așa de grav în faptul că Don Horqueta, care era frumos ca un zeu și viteaz ca un taur, golea pungile și geamantanele atator nobili seniori? Oare aceștia nu luaseră banii de pe spinarea poporului sărac? Don Horqueta însă împărțea banii cu cei năpăstuiți.

Nici un spaniol cinstit nu era în indoială că Don Horqueta își întrebuința bine banii. Numai jandarmii erau de altă părere, dar aceasta îi costa scump, căci flinta lui, binecuvântată de Pater Antonio, preotul din această vale, nu da nici odată greș.

Și astfel domnea el ca un rege în munții Crevillente și ducea cu bravură săi oameni o viață liberă și veselă acolo sus printre cuiburile vulturilor.

Dar și în vale pacea nu mergea departe. Căci acolo locuia, aproape de orașul Jaen, frumoasa Donna Concha și înaintea casei ei, înconjurată de trandafiri răsuna, în tăcerea nopții sunete de mandolină și multe serenade de amor.

Dar câte odată se întâmpla că ghitară și cântecele amuțeau fără de veste, și cum putea să fie altminterlea, dacă cântărețul, care ajunsese tocmai la strofa cea mai duioasă, cădea ucis de pumnalul unui rival.

Cu un cuvînt, tinerii din orașul Jaen erau bolnavi de inimă din cauza frumoasei Concha. Buzele ei, ochii și întreaga ei faptură aprindeau inimile, făceau să răsune ghitarile și să curgă sângele. Dar inima Domnei Concha nu se topea. Ea râdea de acești bărbați proști. Unul dintre aceștia îi zise într-o seară:

— Alege de amant pe Don Horqueta.

— O, da, răspunse ea, mai bine îl ia pe el, decât pe voi toți la un loc, dar dacă voiți să știți, nu voesc să ia pe nici unul, de oarece voesc să fiu liberă și să nu dansez după ghitarile voastre proaste.

Zicând acestea ea răsese cu poftă. Dar deodată se opri: căci prin zăbrelele ferestrei pătrunse o voce:

— Așa dar voești să fii liberă, Dana Concha?

— Da, asta o voesc — dar cine ești, care vorbești?

— Dan Horqueta!

Ea își puse mâna pe inimă, de oarece simți un junghiu ușor.

— Așa dar nu ieși pe nici unul? șopti ei.

— Nu, doar ai auzit!

— Da, am auzit, și d-ta ai dreptate, cea mai frumoasă donna din Spania întreagă, d-ta nu ieși pe nimeni, dar ești te ia!

— D-ta?

— Da, pe Sf. Fecioară Maria, eu Don Horqueta, te ia!

— Crezi? strigă ea izbucnind în răs și închise atât de energic fereastra, încât trosni.

La 8 Decembrie 1826, ziua și anul sunt exacte, căci se poate citi și acum în actele bibliotecii palatului de justiție din Granada, era ziua omonastică a frumoasei Donna Concha, care fu prăznuită printre serbare în casa mamei ei.

Acolo domnea o dispoziție veselă, curgea din belșug vinul bun de Val de Pénvas; tamburina și ghitarile răsuna, și tinerii dansau cu foc. Tocmai când petrecerea era în toțiul ei, se făcu deodată o tăcere morntală — căci așa se deschise repede și pe prag se ivi Don Horqueta.

El se înclină cu politeță, și punându-și mâna pe inimă zise:

— Donna Concha îți sărut măt-

nile, mă arunc la picioarele d-tale, binecuvîntez pe mama d-tale!

— Fii bine venit Senior, este o oră fericită, în care vizitezi casa mamei mele. Dar care este pricina acestei onori deosebite?

— Donna Concha, d-tă știi.

— Nu, Senior!

— Ba da, Seniorita!

Ea bătu cu micul ei picior în pământ, dar el ridică din umeri și zise:

— Preotul așteaptă...

— Cine?

— El, care va pune cea mai frumoasă mânușă într-a mea—și aceeași mână este a d-tale.

Dintr-o săritură fu lângă ea, îi cuprînsese mijlocul, o ridică în sus și se repezi cu ea afară.

— Ajutor! striga ea ca o nebulă.

Dar toți stăteau incremenți, nici unul nu îndrăzni să miște mîna.

— Acești măgar! lași! zise Don Horqueta rîzînd, nu te bizui pe ei, ei numai pe mine. Cu tine lângă mine (în piept cu toată lumea, chiar dacă ar fi plină de draei!

El se aruncă pe cal, puse pe Donna Concha înaintea sa și o luă în galop spre munți însoțit de câți-va brigauzi.

Ea îl trăgea de păr, îi mușca mîna, dar el zise zîmbind:

— Frumoasă Donna Concha, pentru ce te agiți, ce-ai pierdut? O ceată de lași și măgar! și ce ai câștigat: pe mine. Și aceea ce voesc eu să se întîmple, se va întîmpla, de oare ce eu sunt om.

Ochii ei se dilatară; ea nu era obișnuită cu asemenea vorbe, și mai înainte de a ajunge la peștera lui din munți, ea îi oferi buzele să i le sărute.

Fură trimiși în urmărire jandarmii, s'a pus un premiu pe capul lui Don Horqueta, dar în zadar!

El haiducea mai teribil ca mai înainte. Se spunea acum că are un nou tovarăș, îmbrăcat ce e drept bărbătește, dar părul și ochii și alte calități făceau să fie recunoscută Donna Concha.

Vestea despre aceste haiducii ajunse până la Madrid. Guvernul când auzi că a fost jefuit și un funcționar al Curții regale, trimise soldați din regimentele „Calatrava” și „Almanzo”, care impresurară pe Don Horqueta din toate părțile. După o luptă crâncenă Don Horqueta și oamenii lui fură biruiți, și ei depuseră armele. În această luptă se distinsese foarte mult Donna Concha, trăgînd cu pușca și dînd cu sabia.

La 8 Februarie 1827 tribunalul suprem a dat sentința, care era pedepsa cu moarte pentru Don Horqueta și închisoare pe viață pentru Donna Concha.

Atât spun actele judecătorești, și nici o iotă mai mult. În împrejurimile de la Jaen se povestește însă legenda că Donna Concha când a auzit sentința a izbucnit într'un răs puternic, în acel răs frumos și admirabil, care nu avea seamăn în lume și că întregul tribunal—judecători, gardieni și jandarmi fură atât de zăpăciți, încât își pierdură cu totul cumpătul. Și mai înainte de a putea cineva roși vre-o vorbă, Don Horqueta își încolăci brațul de mijlocul Doamnei Concha și dintr-o săritură fu afară din sală.

Da, așa se povestește și astăzi în împrejurimile de la Jaen, mai cu seamă seara, când lumea stă la poarta caselor. Căci atunci soarele e după asfințit, și domnește o tăcere adîncă, iar luna se arată mare și clară în dosul culmilor întunecate ale munților Crevillente.

C. Scurtu

GALERIA ARTIȘTILOR ROMÂNI

D-1 ION I. LIVESCU

Scriitor și conferențiar, d. Livescu e unul din fruntașii scenei Teatrului Național din Capitală.

Despre acest excelent artist d. George Panu scrie următoarele:

«Livescu e unul din rari artiști inteligenți și culti, cari împodobesc scena română; ei nu sunt mulți, aș putea să-i număr pe degete. D. Livescu, în special, pe lângă că-și cunoaște meseria, dar îi înțelege psihologia, și când fac această deosebire ea nu e arbitrară. Sunt actori care-și cunosc perfect meseria, dar nu-i cunosc psihologia. A face ceva fiind pus într-o carieră oare-care e meritos, dar a-ți da seama de ce faci așa și nu alt-fel, pentru aceasta se cere o aprofundare de cugetare pe care nu toți oamenii dintr-o meserie o au».

Joacă *raisonneur* și *roluri de caracter*.

La puternicile sale creații din *Enigma* (Hervieu), *Hoțul* (Bernstein), *Sanda* (Al. G. Florescu), se adaugă

și acele din *Vizita* (Dumas fiul), *Napoleon I* (R. Voos), *Rivala și Instinctul* (Kistenmaekers), *Prostul* (Fulda), *Nepoțelul*, *Cărăbușii* (Brieux), *Spre ideal* etc., adevărate triumfuri pentru talentul nostru societal.

Livescu e și profesor suplinitor la Conservatorul din București, în care calitate muncește mult și cu folos; dovada e chipul strălucit în care s'au prezentat la examen elevii și elevele sale. Ministerul instrucțiunii l-a însărcinat acum 2 ani cu un curs de cître expresivă și de dicțiune, aplicate la debitarea lecțiilor, în cursurile superioare ale liceelor; iar anul trecut a făcut un interesant curs de dicțiune cu profesorii secundari din întreaga țară și cu instructorii din București.

Pentru meritele sale literare și artistice ministerul instrucțiunii l-a decorat cu *Coroana României* în gradul de cavaler, și cu *Bene-Merenti* cl. I; iar felibrîi cu *Medalia felibră*.

CANTECE DE TOAMNA

*În zarca 'ncinsă 'n umbră
Trec păseri călătoare
Să lasă noaptea sumbră
Pe inima-mi ce moare.*

*Trec păseri călătoare
Spre țări de soare pline
Ducînd pe aripioare
Noroc din vremi senine.*

*Și-mi iați cu ele dorul
Cu farmecul cântării
Și-mi tulbură izvorul
Iubirii și-al sperării!*

*Și toată vraja firii
Cu cântece de sară
Iați drumul pribegirii
Spre țări pe unde-î vară.*

*În urma lor se cerne
Pustiul toamnei grele
Înghețul iar s'asterne
Pe visurile mele!*

*Pe inima-mi ce moare
Se țese noaptea sumbră
Cînd păseri călătoare
Se pierd în receu umbră!*

D. Iov-Solferino.

Din Vărătic la Durău

— Impresii din călătorie —

Tăcută, umilită și cernită, cuibărită într-o spinticătură de munți păduroși, mănăstirea Vărăticul își înalță strălucind cele două turle acoperite cu tînichia ale bisericuței sale, în lumina soarelui ce scapătă spre apus, colorînd amurgul zilei în roșu-purpuriu. La căruciuma din cap, despre șoseaua grunțoasă de pietrișul galbui, ce vine despre Bălțațești, stă grămădită o mulțime de lume, care vine să petreacă vara la munte, gătită și împodobită după modă și care mai de care în culori de tot felul și mai pestrițe. Noaptea își lasă din ce în ce vîlul ei cernit și totul intră în tăcere. Numai din când în când se auzău de prin poeni țărâitul focos al greierilor, care, amestecat cu freamătul pădurii, îi aduce miros de rășină seamănă. o rugă pustie.

De la Vărătic, în drumuri cu cotituri, fără popas printre stînci și pîripoare, ești în șoseaua lată și prăfuită ce duce spre Durău.

Drumul se furîșează printre păduri stufoase ca un covor de iarbă fragedă și înaltă, spart pe alocurea de ape șerpuitoare, ce curg repezi și spumoase ca un balaur ce-și mișcă solzii.

În drumul greu și înecat de praf,

țărani în cămăși sărăcuțe pe dîuși, străns înemiși cu curmele subțire, cu pălării groase și mari pe cap cu fața molăie, ochii stinși, mîna din greu, îngindurați, carele cu boi. Boii trag a lene tinzînd în jug; le numeri coastele, soldurile le ies în sus cu doi urieși. Pe laturi, în depărtare, printre văi adînci se văd risipite casele înalbite ale gospodarilor. La o parte în drum, în partea din dreapta a șoselei cam la jumătatea călei, o căsuță albă de pădurar ce-i zice la „ceardac”. Aici e, în sus, din dos, piscul lui Pătru-Vodă, de care stă legată amintirea fugei de dușmani a lui Petru, fiul slăvitului întru pomenire marelui „Ștefan Vodă”.

De aici, drumul din ce în ce se aprofundează în adîncituri de văi semănate cu pietre pe care le-au adus apele frumoase.

De odată, la o cotitură de drum, după o pînză groasă de brazi, ascunsă între codrii bătrîni, ca un palat al farmecilor incremenit la picioarele uriașului Ceahlău păzitor de secol peste câmp și mare, apare Durăul.

Schit mic cu câțiva monahi sguiliți și smoliți ce-ți vorbesc de sărăcie și de împărăția Domnului! O tradiție vorbește de vechia întemeiere a schitului. Biserica cum se găsește astăzi e din 1835, sfințită de marele părinte al bisericii noastre Veniamin.

Incepuse a insera... E noapte și abia se mai vede o dungă de sânge în apusul posomorât și dedeaparte, din fund de codrii, se aude talanga și sunet de caval. E talanga dela stîncă! A doua zi soarele ardea în aerul de cuptor iarba tremura și din livele sosea miros de fîn coșit. Ne gătim de urcus. În sus spre Ceahlău ceasuri de drum. Drum cu urcusul grele și uriași pereți de piatră se înalță de se părea că se împreună cu vîzduhul albastru. Din când în când se auzău harăituri printre stînci: colți de stîncă subrezi se rup rostogolindu-se, până se pierd hătînd în prăpastii adînci, până jos, parcă în inima pămîntului.

Lași în dreapta Panaghia colosulă și mergi din greu printre stînci, pe cărări înguste, până ce ajungi la piciorul Ceahlăului.

Și de aci de ai curaj, sus la vîrf, la Cruce!

De pe acest vîrf ai cea mai minunătoare priveliște.

Se vede țara transilvănească și în zile fără ceață, spun țărani negreși, vezi țara românească până la Mare și la Prut...

Jos în vale la Durău, clopotul sună rugăciunea dimineții trezind cu sufletul său de aramă, din adormirea lui, adîncul codrilor.

Sunt 9 ceasuri din zi.

E. P. Eftimie

Lipia Bojdan.

Ilustrația noastră colorată

CAPITANUL PORTULUI PIREU cerînd scuze comandantului va- porului «Impăratul Traian»

Duminica trecută, 27 Iunie, la orele 10 dimineața, a sosit în portul Pireu vaporul român «Impăratul Traian», sub comanda căpitanului comandor Periețeanu. După ce vasul a acostat, a sosit într-o șalupă căpitanul portului Pireu, care a prezentat d-lui Periețeanu scuzele guvernului grec pentru agresiunea de pe vapor. Dezertorul din armata română, Zosiade, a fost predat comandantului Periețeanu, care a dispus să fie liber pe bord, conform amnistiei acordate.

La orele 12 vaporul «Impăratul Traian» a plecat la Constantinopol și Miercuri seara a sosit în portul Constantza, unde i s'a făcut o primire entuziastă.

Ilustrația noastră de azi reprezintă sosirea pe vaporul «Impăratul Traian» a căpitanului portului Pireu.

CEALALTĂ

MARE ROMAN de HEIMBOURG

— Urmare —

„Intraram încet; pe sub tei luceai multime de lumini, inspectorul era la a umple paharele și ne zise:

„Să cântăm! Timerețea a sburat, nu face nimic, așa am făcut și când eram tineri!”

„Nu puteam îndura ca Charles să pară singur în fața tuturor, de aceea dusei eu bnișor la locul lui; pentru a-l îndepărta ideile triste, vroiam să-l întreb ceva, și nu găsi alt de cât amintirea fratelui nostru; în sfârșit îndrăznii a-i zice:

— Ai scris unui prieten al d-tale la New-York?

— Da, Toaneto.

— Ți-a răspuns?

— Da, dar te rog să nu mai vorbim de asta, astă-seară.

Aidem să intrăm în casă.

— Nu vreau să intrăm fără Charlota, îi răspunsei eu cu hotărâre.

— Nu trebuie să silim pe nimeni; răspunse el cu amărăciune; ea petrece, nu o auzi?

Un hohot de râs ne isbi în adevăr urechile.

„Ea e, căci nimeni nu râde ca ea. De departe îi zării rochia albă și o strigai:

„Charloto, te așteaptă logodnicul tău”.

Atunci se apropiară, și putui observa la lumina unei ochii ei strălucitori și obrajii aprinși. Charlota își reluă tăcută locul lângă logodnicul ei, și prințul o urmă din ochi, cu mine; nimeni nu mai deschise gura. După cât-va timp, prințul zise alene:

„Cred că așa face mai bine s-o șterg fără să mă vadă cine-va; eu cunosc toate locurile pe aici, și strecurându-mă prin boschet, o să fiu la esire. Bună seara d-ră”.

Plecă; noi ne duserăm lângă mesafirii nostri sub tel. Loty se așeză lângă fidanțul ei, cu capul rezemat de un trunchi de arbore, cu ochii pierduți printre cârcile luminate a căror verdeață proaspătă, forma ca o boltă de zmarald deasupra noastră.

„Aș vrea să mergem acasă, Toaneto, imi zise încet bunica, venind la mine; aide cu mine, te rog, ai să te reintorci”.

Dar nu mai mă întorsei în grădină, rămăsei acasă, pe balcon. Vedeam luminile prin frunziș, auzeam cântecele de veselie, și când cântecele încetară, privighetoarea le repetă aproape de urechia mea.

Apoi auzii sub balcon, pe Loty că-reia Charles îi spunea:

„Bună sera scumpa mea, și îți mulțumesc încă odată de tabloul care mi-a făcut atâta plăcere.

„Bună seara” răspunse rece Charlote și totul se liniști.

Ne culcarăm fără a scoate o vorbă, și când mă deșteptai în mijlocul nopții, zării pe Charlota în lumina unei șezând dreptă în pat, nemiscată și perdută în gândurile ei!

XIII

Rotemburgul era în adevărată născare, după cum prezisese d-na Rodetti. Orașelul, de obicei foarte plicticos, era absolut de nerecunoscut. Un steag roșu și alb fălăia deasupra castelului, și pe aripa care era în fața noastră, toate ferestrele erau deschise. Totul te făcea să crezi că prințul nu venise numai în treacăt, și hotărâse a rămâne mai multă vreme în Rotemburg, căci după două zile, văzurăm venind două trăsări, și ca și un șef bucătar, lachei, și tot ceea ce trebuia pentru mai multă vreme. Ce bucurie pe locuitorii din Rotemburg, și mai ales pe cucoanele din Rotemburg.

Într-o zi, fu un concert în parc, într-alta regate pe Saales, și a treia, o noapte venețiană.

Prin toate colțurile de stradă afixe mari roșii pe care se citea:

Teatrul ducal din Rotemburg
Reprezentatie de gală
„Frumoasa Galatea”

Da, viața veselă începuse pentru toată lumea, afară de noi, care trăiam mai izolate ca nicădată. Loty își făcu domiciliul pe balcon; acolo își petrecea ziua sub marchiza albă și roșie, pe care o făcusem din perdele vechi, citind, vizând, sau ocupându-se cu cine știe ce fleac de lucru rare nu i slujea la nimic. De când ne întâlnisem cu prințul Otto, într-o plimbare, și când nu l-am putut refuza de a ne însoți, Charlota nu mai vrea nici să iasă. Astăzi a venit o slugă de la prinț, cu o invitație la un bal câmpenesc. Bunica a primit invitația cu un oftat și a întreat:

„Trebuie să primesc?”

— Bine înțeles că nu, cel puțin pentru mine, a răspuns Charlota, și bunica ușurată a zis:

„Ai dreptate, putem refuza, căci doliul nostru încă nu s'a sfârșit.

— O! nu este pentru asta, reluă Charlota; dar dacă toți se cred fericiți de a se supune capriciilor și poruncilor prințului, pentru mine nu este de cât un holteiu care nu poate primi vizita unei fete bine crescute”.

Bunica, nu i mai răspunse; își reluă jurnalul și urmă a citi nouă-tăle politice, sau cele de la Curie, singurul subiect care o mai interesa încă.

În urma refuzului nostru de a asista la balul câmpenesc, Anita venise să întrebe din partea prințului la ce oră putea să vie să facă vizita d-nei baroane; și bunica mișcată de această politeță răspunse că este acasă după amiază, și că îi așteaptă cu plăcere.

În adevăr, între orele 5 și 6, se suia pe scărișica noastră strimță ca să prezinte respectele lui bunicii noastre; vorbiră mult de călătorii, de mama lui și de plăcerea de a se găsi iar în Rotemburg. Loty nu vroise să iasă, și ochii lui o căutau prin toate colțurile salonului. În momentul când își exprima părerea de rău asupra refuzului nostru, intră și ea, îmbrăcată într-o rochie de muselină albă și cu coatele pe spate.

Eu mă uitai la ea foarte mirată. Prințul se sculă și o salută până la pământ.

„Sunt dezolat, d-ră, îi zise el, că nu ai primit invitația mea; veni în persoană însă ca s'o reînnoesc cerându-vă favoarea de a o primi.

— Regret, prințe, de a nu vă fi pe plăc; poate că d-ta nu știi că sorămea și cu mine purtăm încă doliul tatălui nostru, răspunse ea cu cel mai dulce zâmbet.

— Atunci am să amân balul! zise el repede.

— Ia ce te gândești prințe! Fi te rog bun, și iartă-mă.

El făcu și apoi își luă rămas bun numai de cât. Chiar în seara aceea, alle scrisori anunțară invitațiilor că în urma unei călătorii neprevăzute, prințul se vedea nevoit a amâna serbarea câmpenescă pentru o dată ulterioară. Primirăm și noi o asemenea scrisoare. Loty se uită tăcută, eu mă gândeam: A plecat, atât mai bine! Dar nu era așa: a doua zi, îl zării la fereastra salonului galben, citind și privind în stradă.

Dimineața, veni Anita cerând să vorbească cu Charlota:

— Am adus niște vopsele, pe cari le-a vîtat d-șoara la castel, zise ea.

Vream să mă ia după ea pe balcon, dar mă temeam de ochii sorămele cari știau așa de bine să-mi zică: „Tu ești de prisos aci”.

Când mă dusei în sfârșit la ele le găsi vorbind de lucruri indifferente.

„Ași voi să învăț italienește, Toaneto, imi zise Charlota, Anita imi făgăduște că o să mă învețe; este o

limbă foarte frumoasă, mai deunăzi mi-a spus că are să-mi dea lecții”.

Mă uitai la ea mirată; negăsind nici un motiv serios să i refuz această dorință, această nouă fantezie, îi zise:

— Cum vrei Loty, cu toate că nu văd la ce-ți va folosi.

— La ce mi-ar folosi, aceasta este întotdeauna cuvântul lui, reluă ea supărată; cu adevăr, după tine, nu ar folosi nici să te pepteni, nici să citești; aria, poezia, toate acestea după tine sunt de prisos.

— Dragă Loty eu nu mă opun câtuși de puțin, dacă aceasta îți face plăcere! zisei eu; și era adevărat, cu condiție însă ca să nu alegă pe Anita de profesoară.

„Bine, răspunse ea scurt, chiar de mâine voi începe”.

După masă eși, și întorcându-se, veni încărcată de caete de scris, o gramatică veche italienească, pe care o socotise nu știu de unde, și avea aerul foarte fericită.

Înspre seară, mă dusei să fac o vizită d-nei Roden, și în sală mă întâlnii cu Charles care venea după câmp.

„Veniși singură? întrebă el trist.

— Da, Charles, Loty acum s'a pus să învețe italienește și ia lecții cu Anita, și în durerea mea, adăogai: Nu îi da voce, Charles, uzează de autoritatea d-tale.

— Ești făcu el mirat; apoi fără a se mai ocupa câtuși de puțin de mine intră în odăe la el.

D-na Roden ascunse cât îi fu cu putință grija ce-i o aducea acest nou capriciu al Charlotei, dar vorbind imi zise:

„Vai! Toaneto, scumpul meu Charles nu mai e același, suferă, dar nu are voință de a-și sfărâma lanțul; amorul lui este prea mare; firii ca a lui sunt de plâns”.

O mângăia și eu cât putui, spunându-i că Charlota nu era un caracter ordinar, că avea sufletul drept și nobil, prea mândră ca să se plece, dar prea cinstită ca să nu își țină cuvîntul dat. Ea clatină din cap cu durere și răspunse:

„Numai D-zeu ne va ajuta!”

XIV

Zilele treceau, vara venise, totul era bucurie și plăcere.

Pretutindeni numai serbări și concerte; de la fereastra vedeam trecând mulțimea care se ducea la grădini publice, la parc, la teatre și seara, voci pline de veselie ne deșteptau din primul somn. Și cu toate acestea, totul numai era ca odinioară! Prințul care ședea tot în Rotemburg, nu se mai ducea nicăeri, la teatre la joacă, și echipagiul lui nu mai făcea sgomot pe pietre.

„Ce o fi făcând? se întrebați toți intrigați.

— Citește, pictează, e trist, spunea Anita când venea la lecție.

— Pentru ce e trist? întreba bunica. Anita ridica din umeri fără a răspunde.

— Nu pleacă? întrebați eu.

— Nu cred, zise ea cu un ton batjocoritor; vrea să-și aducă biblioteca.

„Trebuie să fie ceva”, imi zisei eu privind pe Charlota care ținea ochii ațintiți spre bunica.

„Trebuie să fie ceva, hotărât” zise și mama mare citindu-și jurnalul. Eu eram foarte preocupată cu gândul numai de Charlota și logodnicul ei.

În sfârșit ziua mult temută sosi. Loty, sculată de dimineață de tot, se duse pe balcon; noaptea ploase mereu, și norii întunecau încă soarele; aerul era rece și umed. Își luase pe ea un șal și sta așa înfășurată, tremurând, Faust, cățelușul, era culcat lângă ea. Când îi aduse dejunul, se uită la mine cu o privire atât de dezolată, încât nu mă putui opri de a nu-i zice:

— Nu-ți este bine Charloto?

— Așa mi se pare.

— Spune ce ai? o întrebai eu îngrijată.

— Am să-ți spun, vino, răspunse

ea venind după mine în odăe, și când rămăserăm singure imi zise cu asprime:

„Trebuie să se sfârșească Toaneto, nu mai pot, nu pot lua pe Charles Roden.

— Charloto!

— Trebuie, urmă ea; nu l-am iubit niciodată, nu știu la ce mă angajez, când am consimțit, credeam că are să fie mai ușor, că era mai bine să iau pe Charles Roden de cât să urmăim viața noastră singuratică, și apoi nădăjduiam, că poate voi putea scăpa pe Jean scumpul nostru; în sfârșit, Toaneto, mă înțelegi, nu e așa?

Încercă a-mi lua mâinile ca să mi le sărute, dar eu o respinsei, ascunzându-mi fața în mâini și neputând a-mi reține lacrimile.

— Vorbește odată! strigă ea la mine cu nerăbdare.

— Tac!, este îngrozitor Charloto aceea ce spui.

— De ce? Pentru că în cele din urmă am curajul să mărturisesc o minciună. Din zi în zi, nădăjduiam că într-o nobilă supărare, are să-mi arunce inelul la picioare; el nu a avut curajul: mie imi rămâne dar, a rupe nodul care amenință să mă strângă de gât. Imi este groază de această comedie ce jucăm, nu mai pot.

Spune-i adevărul, Toaneto.

Spune-i de mine toate relele, tot ce vești vrea, dar adu-mi libertatea, te rog!”

Vorbiada-mi ast-fel se aprinsese.

„Nici odată nu voi putea să-i spun aceasta, Charloto, îi zisei eu plângând.

— Dar ești voi putea, zise o altă voce cu hotărâre, și văzui intrând pe d-na Roden, cu figura palidă și capul sus ca un judecător. Da, Charloto, am să-i spun eu numai de cât, dar...” Aci se opri, căci o înecă un oftat adânc, apoi întorcându-se încet, plecă fără a ne mai zice nici un cuvînt. Când o văzui că pleacă, mă apucă și pe mine disperarea și începui a mă ruga de Charlota să-și retragă acele cuvinte urăcioase.

„Mai este vreme încă: spune-i că ai spus fără a te gândi; tu nu ți-ai călcat nici odată cuvîntul, știu bine că ar suferi bietul Charles.

— Tocmai pentru că nu vreau ca să sufere, de aceea m'am decis a-i spune că nu'l iau.

Mă uitam după d-na Roden; era acum departe, mergând cu un pas sigur și repede, ca și cum s'ar fi temut să nu fie chemată înapoi. În viața mea nu mă simțisem mai nenorocită, mai umilită. Asta era dar modul nostru de a-i mulțumi pentru atâtea binefaceri.

Loty era însă nepăsătoare: mâinile pôte că îi tremurau puțin pe când se îmbrăca, obrajii îi erau aprinși dar pieptul ei se ridica în voie ca și cum i se luase o mare greutate de pe suflet. După ce își termină găteala, trecu la bunica și îi zise doar așa:

„Mamă mare am rupt cu Charles Roden.

Bunica se uită foarte serios la ea, și îi răspunse:

„Cred că glumești, Charloto!”

— Nu, nu glumesc, nu'l pot lua.

— De ce?

— Pentru că nu'l iubesc.

— Și cu ce drept i-ai spus înainte „da”? Crezi tu că te poți juca cu inima unui om cinstit, cum te joci cu căinele? Nu, copila mea, cu nu am să sufer asta! Și dacă mai adineauri, ai îndrăznit să spui ce nu ai cugelat, mai este încă timp să repari: îți pretind să te duci numai de cât la logodnicul tău și să-i ceri iertare.

Bunica se ridicase de pe jețul ei, și cu un gest poruncitor îi arătă ușa.

„Nu bunică, tu nu poți pretinde asta de la mine!

„Pretind să te ții de cuvîntul ce ți-ai dat, nesilită de nimeni, aida, du-te!”

— Mă duc, dar nu mă mai reintorc; mai bine moartea de cât să iau pe Charles Roden.

A se citi urmarea în „Universul Literar” care va apare Dimineața viitoare.

DIN ARDEAL

De câte ori îmi reamintesc în clipe liniștite zile plăcute din viață, mereu îmi vine în minte și frumoasa petrecere din Săliște, un orașel mândru de pozițiunea sa pitorească la poalele muntilor și cunoscut mai ales la noi ca și în Ardeal prin frumoșii săi port și prin fetele sale cele drăgălașe. Cine a fost vrednică prin părțile Sibiului și a umblat hoinar și prin împrejurimi, acela va păstra deapaururi adânc săpat în minte și în suflet, dulci și frumoase amintiri cari îi vor aduce totdeauna bucurie și mângâiere sufletească.

Era prin luna lui Cuptor. Un albastru închis se răstrângea pe întinsa boltă cerească, iar din răsarit soarele se tot ridica spre miazăzi, încălzind natura cu razele-i puternice. Pe la vro-o nouă ceasuri sosii în gară la Săliște, de unde apoi o pornii pe jos spre orașel, căci nu-i depărtare mare.

Oamenii adunați păcurii, păcurii, stăteau de vorbă, ca în zi de sărbătoare — era tocmai Duminică — și istoriseau de pe vremuri fel de fel de întâmplări. Iei și colo zăreau câte o româneță, stând în pragul porții, gătită de sărbătoare; căci mai tot satul era la biserică, că de... așa a lăsat Cel de sus, șese zile să lucrăm iar a șaptea s'o serbăm.... Si cu câtă smerenie și evlavie în români aceștia datinele lor strămoșești! Nici că se pomenește să păcătuiească cineva!

După sfânta slujbă, toți și toate se întorceau acasă, mângâiați în sufletul lor că și-au făcut rugăciunea în casa Domnului. La amiază prânzesc la o laltă, căci doar odată pe săptămână sunt și ei la câminul părintesc; iar după amiază se împrăștia mai pe la joc, mai pe la sezițoare, care pe unde poate.

Deoarece în acea Duminică era tocmai petrecerea studenților din orașel, mulți dintre feciori și fete o porniră spre Neteș, un lăniș rotund în pădure, unde avea să fie petrecerea. Pe lângă ai comunei, o mulțime de frați din România și de prin împrejurimi furniceau prin lume.

Îmi rotii privirea în jur și din toate mășurile și penete scumpe nu-mi păru nici un costum așa mândru și frumos, ca portul Săliștenilor.

Tia albă ca zăpada cu cusături negre pe margini, pieptarul negru ca pana corbului, șorturile cusute cu flori aurii și apoi paholul — legătura capului — toate la un loc constituiau o podoabă rară, un adevărat farmec.

In sfârșit jocul începu. Să fi văzut apoi cum se învârteau tinerele perechi, să fi văzut cum învârteau feciorii fetele, ca pe fus. Una după alta curgeau „Hăteganii”,

„Bătuta”, „Hora”, „Invărtita”, „Sârba”, „Brăulețul” și câte altele. Din când în când câte un vals lin sau un alt joc de salon întrerupea jocurile noastre strămoșești.

Vremea trecea mereu și seara se tot apropia. Soarele se înclină încet spre zare, până când se ascunde după dealuri. Amurgul revărsa pe pământ încă o lumină roșiatică și dănuitorii se întoarseră cântând și chiudind pe la câmin, unde cina îi aștepta.

Bătrânii, întorși de pe la sfaturi, aveau iarăși câteva clipe plăcute, văzându-și copii și nepoții strânși în jurul mesei.

Pe drum spre „Piața cea mare”, din toate piepturile răsuna puternic imnuri de vitejie de pe la 1848 și marșuri, cari — obosit cum erai, — tot îți aprindeau în suflet dorul de luptă și de război!

Iată-ne ajunși în fața parcului și fruntașii serbării se strâng într'un cerc mare intonând apoi mândrul cântec de libertate al lui Andrei Mureșanu, falnicul „Deșteaptă-te române!” O! Da! Era ceva mărot, ceva înălțător! Cu cât jandarmul cu înfiorătoare-i pene de... cocoș amenința pe conducătorul corului cu fel de fel de neajunsuri, cu atât pătrunzătorile versuri răsuna mai puternic! O adevărată zi de sărbătoare!

Tot în rând apoi tinerii români străbătura ulițele lăturalnice, cari duceau la școală, unde serbarea trebuia să continue. Fără frică înaintau tinerii către măreata clădire a luminii, cântând multe marșuri de vitejie.

Astfel petrecii ziua aceia în mijlocul unor viitoare suflete mari, cari, nu mă îndoiesc că vor ști să-și apere neamul și graiul cu cinste și credință.

Dumnezeu le va fi într'ajutor și-i va îndrepta pe calea cea dreaptă!

Em. N. Cincianu

CUGETĂRI

Cele mai multe nenorociri ale omului îi vin de la oameni.

Pliniu

Nu iubi o gință care nu e demnă de a fi iubită.

Mantegazza

Nu vorbi de cât când trebuie și nu spune de cât jumătate din ce gândești.

Al. Dumas, fiu

Grăunțe de nisip ce se cred piramide: iată oamenii.

Edm. Thiandiere

Cântecele disperate sunt cântecele cele mai frumoase.

De Musset

Iartă adesea altora; fie nu-ți ierta nici odată.

Publiu Syrus

DIN HAZUL ALTORA

Veșnicele femei

Pe vremea lui Ludovic al XIV-lea se făcuse obiceiul la Paris, ca femeile să mâne singure caii. Din pricină că erau foarte neîndemânatică se auzeau în fie-care zi reclamații și se înregistra nenorociri. Regele porunci atunci să se dea următoarea ordonanță:

„Spre a se evita nenorocirile părinților de familie sunt rugați să nu încredințeze mănarea cailor de cât ficeilor sau soțiilor cari au trecut de vârsta de trei-zeci de ani”.

A doua zi nu se mai văzu nici o femeie mănând caii.

SFATURI CASNICE

Ca să gonești puricii presară fol de trandafir pe naturi, pe ceasfuri și perne. Puricii vor fugi. Mijlocul e practic și mirosul dulce al trandafirilor nu poate face rău chiar celor mai nervoși.

Deslegarea jocului de cuvinte din „Universul Literar” No. 26, este:

Vesilie	cu opusul său	Tristete
Ud	»	Uscat
Inchis	»	Deschis
Pesimism	»	Optimism
Iad	»	Rai
Mort (adj)	»	Viu
Tulbur	»	Limpede
Negru	»	Alb
Apropiere	»	Depărtare
Paradis	»	Infern
Civil	»	Militar
National	»	International
Libertate	»	Robie
Intern	»	Extern
Lungime	»	Scurtime
Murdărie	»	Curățenie
Greutate	»	Ușurință.

Inițialele cuvintelor opuse dau numele:

Tudor Vladimirescu

Persoanele cari, prin tragere la sorți au câștigat câte unul din cele 10 volume-bibliotecă, acordate ca premii, sunt următoarele:

Băile Govora: d-ra Constanta A. Ionescu.

R.-Vâlcea: d. Ion Badescu.

Telega: d-ra Elena Drăgușin.

Târgu-Jiu: d. Mihail Mihailescu

Slănic-Moldova: d. Colonel Manolescu.

Craiova: d-na Florica N. Rovențescu.

Tulcea: d-na Zoe Dumitrescu.

Găurici (Teleorman): d. Marin Ciubuc.

Târgoviște: d. Grigore C. Negoescu

Focșani: d-na Vera Cl. Bontea.

Casă de Sănătate

SPECIALA PENTRU BOALE DE FEMEII — SUB DIRECȚIA —

Doctorului I. KIRIAC

Chirurg primar; șeful serv. de gynecologie al spitalelor Eforiei

SECTIE SEPARATA pentru BARBATI (hemoroide, hernii, tumori, calculi vesicale, stricturi uretrale, etc.)

Strada Sf. Iovică 8, în dosul Teatrului National — TELEFON 2/96 —

Nutrimet complet pentru copii, bolnavi și bătrâni.

Conține cel mai bun LAPTE din ALPI Se vinde la toate drogheriile și farmaciile din Tara.

Reclama e sufletul comerțului

UN OBRAZ CURAT ȘI FRUMOS

Înainte și După întrebuințarea Cremă și Pudrei „Flora”.

se obține prin întrebuințarea cremă și pudrei FLORA preparate de Al. Iteanu farmacist, furnisor al Curții Regale. Pudra «FLORA» fără bismut mărește efectele viitoare ale cremă «FLORA». Crema lei 1,50. Pudra «FLORA» lei 2. Săpun Flora lei 1,25. Pomadă de păr «Flora» neîntrecută pentru îngrijirea rațională și igienică a părului, lei 2,50. Capilogen «Flora» (apă de păr) sticla mare lei 3,25, mică 2,50. Pasta de dinți «Bucol» lei 1. Apa de gură «Bucol» lei 1.50. Lapte de crin «Flora» pentru înfrumusețarea tenului lei 2. Săpun de Lapte de crin «Flora» lei 1,25. La nemulțumire se restituie imediat costul.

VINDECATI BETIA

înainte ca bețivul să infrângă legea

Vindecați-v înainte ca alcoolul să fi distrus sănătatea, puterea și averea lui, sau ca moartea să fi făcut imposibilă vindecarea lui.

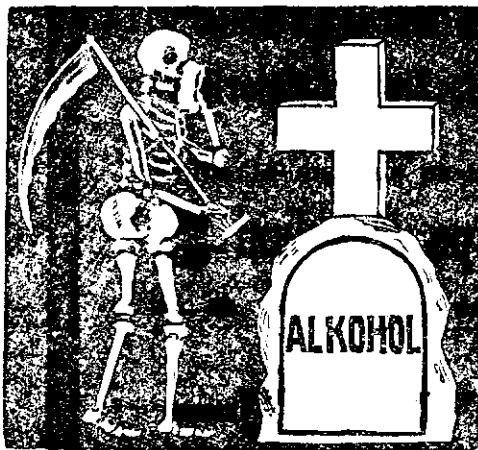
COOM este un surrogat pentru alcool și efectul lui este că bețivul va detesta băuturile spirituoase. COOM este cu totul nevătămător și efectul lui este atât de eficace, în cât persoanele cele mai inclinate beției nu devin nici odată recidive.

COOM este cea mai nouă invențiune care știința a produs-o în această privință, și-a scăpat până acum mii de oameni din nevoi, mizerie și ruină.

COOM este un preparat care se disolvă ușor, și care spre exemplu poate fi pus de către menajera în Cafeaua bărbatului, fără ca acesta să simțea ceva. În cele mai multe cazuri, el nici nu știe pentru ce nu mai poate să suporte deodată spiritul, și crede, că aceasta este efectul unei prea mari consumații, așa cum nu mai putem mânca o mâncare din care am gustat prea des.

COOM ar trebui să dea fie-care tată fiului său, studentului înainte de a cădea la examen; căci, chiar dacă nu este dat beției, alcoolul totuși slăbește creierul.

În general ai trebui fie-care, care nu se poate abține de alcool, să ea o doză de COOM. Acesta este cu totul nevătămător. Persoana își conservă sănătatea și economisește foarte mulți bani, pe cari i-ar fi cheltuit altfel pentru vin, bere, țică sau rachiu.

Contrafaceriile sunt pedepsite. — Preparatul COOM costă 10 lei și se trimite contra plății anterioare sau contra ramburs numai prin:

Coom Institut, Copenhaga, 346 F., Danemarka

Scrisorile sunt de francat cu 25 bani și cărțile postale cu 10 bani

Reclama e sufletu comerțului

NOUILE PREMII

ALÉ ZIARULUI

„UNIVERSUL“

Cu începere de astăzi, ziarul „Universul“ oferă abonaților săi următoarele mar și de valoare premii:

O VILA LA SINAIA

Construită anume anul acesta pentru abonații noștri, în pozițiunea cea mai încântătoare a Sinaei, pe strada Furnica.

UN DORMITOR DE BRONZ

foarte elegant, de mare valoare, cumpărat de la „Industria Metalică Marcu“, B-dul Elisabeta No 5

UN DIVAN-PAT și UN SALONAS MODERN

Cumpărate de la marele magazin de mobile LA CENTRALA, Marco Dattelkremer, str. Carol No. 62

Un mare Pedestal de Marmoră

Foarte frumos sculptat, pentru flori.

Una Bicicletă, Una Pușcă de Vânătoare și Un Pistol Automat

Cumpărate de la marele magazin de arme B. D. Zissmann calea Victoriei 44.

Un Gramofon perfecționat O Vioară sistem Stradivarius

Cumpărate de la marele magazin Jean Feder, calea Victoriei No. 54.

Un flaut ornat cu fildeș cumpărat de la magazinul La Harpa, c. Victoriei 3.

Un ceasornic de aur pentru bărbat și 0 pereche cercei cu 6 pietre diamant, cumpărate de la cunoscutul magazin „Ceasornicaria Colței“.

Una pendulă de perete artistică lucrată, bătând orele.

0 elegantă pendulă de birou.

Bună fructiere, cumpărate de la marele magazin de horologerie și bijuterie Th. Radivon, Bulevardul Elisabeta No. 9.

Un inel de dam cu o piatră de valoare.

10 tablouri aquarele.

Șase ceasornice pentru bărbați.

Șase ceasornice „Réveil“.

20 abonamente pentru 6 luni la „Vesella“

10 abon. pentru 6 luni la „Ziarul Călătorilor“

Cu toate că acordă aceste mari premii, „UNIVERSUL“ menține aceleași prețuri de abonament adică:

Lei 18 pe un an; Lei 9,15 pe 6 luni; Lei 4,65 pe trei luni

Abonații mai primesc gratuit „UNIVERSUL LITERAR“, iar cei ce se abonează cu începere de azi mai primesc un volum din

Memoriile Regelui Carol I

Spre a participa la premiile acestea, abonații pe un an primesc 20 de bonuri; cei pe 6 luni, 14 bonuri; iar cei pe 3 luni, 5 bonuri.